श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेववाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाई बक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्व माधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ: -

२०२५ सालको ऐन नं. १९

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐ रामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्टपरम सुप्रसिद्ध प्रवल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाह देव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

ऋण लिने तथा जमानत दिने अधिकारको व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना:- नेपालको संविधानको धारा ५८ को उप-धारा (२) मा कानून बमोजिम बाहेक श्री ५ को सरकारद्वारा कुनै ऋण लिइने र जमानत दिइने छैन भन्ने व्यवस्था भएको, र

नेपाल अधिराज्यको विकास कार्यको निमित्त सञ्चित कोष वा अन्य सरकारी कोष धितो राखी श्री ५ को सरकारले आवश्यकतानुसार समय समयमा ऋण लिन सक्ने र त्यस्तो कोषप्रति व्ययभार हुने गरी जमानत दिन सक्ने अधिकारको व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः– (१) यस ऐनको नाम ऋण तथा जमानत ऐन, २०२५ रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः– विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा–

(क) "एजेन्सी" भन्नाले अन्तर्राष्ट्रिय तथा विदेशी एजेन्सी र संस्थालाई जनाउँछ ।

(ख) "संस्था" भन्नाले नेपाल कानून बमोजिम स्थापना भएको संगठित संस्था कम्पनी वा फर्मलाई सम्झनु पर्छ ।

३. ऋण लिने अधिकारः– (१) श्री ५ को सरकारले स्वीकृत विकास योजनाको लागि कुनै विदेशी सरकार वा एजेन्सीबाट आवश्यकतानुसार जम्मा ऋणको कूल अङ्क एक अरब रुपैयाँमा नबढ्ने गरी त्यतिसम्म अङ्कको प्रचलित विनिमय दरले हुने विदेशी मुद्रा समय समयमा ऋण लिन सक्नेछ ।

(२) उप-दफा (१) बमोजिम लिएको ऋणको साँवा र ब्याज बापतको रकम सञ्चित कोष वा अन्य सरकारी कोषप्रति व्ययभार हुनेछ र त्यस्तो ऋणको साँवा वा ब्याज भुक्तान गर्ने अवधि ऋण दिने विदेशी सरकार वा एजेन्सीसंग भएको सम्झौतामा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

४. जमानत बस्ने अधिकारः– (१) श्री ५ को सरकारले स्वीकृत विकास योजनामा समावेश भएका आयोजनाको लागि कुनै संस्थालाई विदेशी सरकार वा एजेन्सी वा अर्को संस्थाबाट ऋण उपलब्ध गराउन र सो ऋण बापत जमानत दिन सक्नेछ ।

(२) उप-दफा (१) बमोजिम श्री ५ को सरकारले जमानत दिंदा संस्थाले ऋण लिन पर्ने कारण, ऋण लिंदा हुने राष्ट्रिय हित र ऋण दिने विदेशी सरकार वा एजेन्सी वा संस्थासंग भएको सम्झौतामा तोकिएको समयमा ऋणको साँवा तथा ब्याज चुक्ता गर्न सक्ने नसक्ने कुराको विचार गर्नु पर्छ ।

(३) उप-दफा (१) बमोजिम श्री ५ को सरकारले जमानतदिई ऋण लिएको संस्थाले श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति बेगर आफ्नो पूँजीको पुनर्मूल्यन गर्न पूंजी घटाउन र पूंजी डुब्ने संभावना भएको कुनै पनि काम गर्न पाउने छैन र सो ऋणको परिधिभित्र पर्ने काम कुरामा श्री ५ को सरकारले समय समयमा दिएको निर्देशनको पालन गर्नु त्यस्तो संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) उप-दफा (१) बमोजिम श्री ५ को सरकारको जमानतमा ऋण प्राप्त गर्ने

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

संस्था विघटन भएमा वा विघटन हुने संभावना छ भन्ने श्री ५ को सरकारलाई लागेमा सो संस्थाको जाय जेथा रोक्का गरी श्री ५ को सरकारले जमानत दिए जतिको रकम र त्यसको ब्याज समेत असूल उपर गर्नेछ ।

(५) प्रचलित नेपाल कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि श्री ५ को सरकारले जमानत दिएको रकम र त्यसको ब्याज असूल उपर नभएसम्म ऋण लिने संस्थाको जाय जेथामा कसैको दावी लाग्ने छैन ।

(६) श्री ५ को सरकारको जमानतमा ऋण प्राप्त गर्ने संस्था नोक्सानीमा पर्ने वा विघटन हुन सक्ने संभावना भएमा सो संस्था फर्म भए त्यसको साझेदारले र फर्म बाहेक अन्य संस्था भए सो संस्थाको मुख्य प्रशासकीय अधिकारीले सञ्चालक समितिको समेत रायलिई श्री ५ को सरकारमा तुरुन्त विस्तृत प्रतिवेदन दिनु पर्छ ।

(७) श्री ५ को सरकारको जमानतमा ऋण प्राप्त गर्ने संस्थाले ऋण दिने विदेशी सरकार वा एजन्सी वा संस्थासंग भएको सम्झौता बमोजिम साँवा वा ब्याज चुक्ता गर्न नसकेमा सो चुक्ता गर्न नसके जति साँवा वा ब्याज बापतको रकम सञ्चित कोष वा अन्य कुनै सरकारी कोषप्रति व्ययभार हुनेछ ।

५. कमिशनः– (१) दफा ४ को उप-दफा (१) बमोजिम दिइएको जमानत बापत श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी सोही सूचनामा तोके बमोजिमको दरमा कमिशन लिनेछ ।

(२) उप-दफा (१) मा जेसुकै लेखिए तापनि श्री ५ को सरकारले सो उप-दफा बमोजिमको कमिशन सम्पूर्ण वा आंशिकरूपमा नलिने गरी छुट दिन वा माफ गर्न सक्नेछ ।

६. ऋण लिएको वा जमानत दिएको विषय राष्ट्रिय पञ्चायत समक्ष राख्न पर्नेः– यस ऐन बमोजिम श्री ५ को सरकारले लिएको ऋण वा दिएको जमानतको सम्झौतालाई यथाशीघ्र राष्ट्रिय पञ्चायत समक्ष राख्नु पर्छ ।

७. खारेजीः–ऋण ऐन, २०१७ खारेज गरिएको छ ।

लालमोहर सदर मिति २०२५।७।९।६

आज्ञाले–
रमानन्दप्रसाद सिंह
श्री ५ को सरकारको का. मु. सचिव

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।